

Irina SFECLĂ

SEMPERVIVUM

Irina Sfeclă. *SEMPERVIVUM*. – Chișinău, 2023.

Datele acumulate în ghidul științifico-metodic „*Sempervivum*” reflectă rezultatele cercetării privind introducerea reprezentanților genului *Sempervivum* L. în condițiile Republicii Moldova și prezintă colecția existentă în Grădina Botanică Națională (Institut) „Al. Ciubotaru”. Conținutul redă clasificarea botanică și horticolă a genului *Sempervivum* L., studiul ontogenetic, tehnologia de cultivare, totodată, utilizarea acestora în amenajarea spațiilor verzi.

Ghidul este recomandat studenților și cadrelor didactice din instituții superioare de învățământ, colegii și școli profesionale, ca suport didactic pentru realizarea lucrărilor practice la disciplinele Floricultură, Proiectarea spațiilor verzi, Arhitectura peisajeră, Amenajarea și întreținerea spațiilor verzi, precum și amatorilor și producătorilor de plante ornamentale.

Lucrarea a fost aprobată și recomandată pentru publicare de către Consiliul Științific al Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Al. Ciubotaru”.

Ediție realizată în cadrul proiectului 20.80009.7007.14 „Cercetări privind mobilizarea diversității vegetale cu potențial ornamental pentru conservarea ex-situ”.

Redactor științific: Tatiana Sîrbu, doctor în științe biologice, conferențiar cercetător.

Recenzenți: Ion Roșca, doctor în științe biologice, conferențiar cercetător.

Pavel Pînzaru, doctor în științe biologice, conferențiar cercetător.

Autor: Irina Sfeclă, doctor în științe biologice.

Autor fotografii: Irina Sfeclă, Vasilii Slivca, Alexandru Mîrza.

Autor copertă și design: Irina Sfeclă.

Editura „Impressum” SRL, MD-2043, mun. Chișinău, str. Hristo Botev, 9

Tel.: +373 22 568 470, +373 68552259, e-mail: impressum@bk.ru

№ comenzii: 15/12/23

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Sempervivum / Irina Sfeclă ; redactor științific: Tatiana Sîrbu ; Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Grădina Botanică Națională (Institut) "Alexandru Ciubotaru", Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare. – Chișinău : Impressum, 2023. – 44 p. : il. color.

Bibliogr.: p. 42-43 (29 tit.). – [500] ex.

ISBN 978-9975-3587-4-3.

635.9:582.715

S 51

Coperta: *Sempervivum* L.

© Irina Sfeclă
irinasfecla@gmail.com

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

GRĂDINA BOTANICĂ NAȚIONALĂ (INSTITUT)
„ALEXANDRU CIUBOTARU”

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU CERCETARE
ȘI DEZVOLTARE

Irina SFECLĂ

SEMPERVIVUM

IMPRESSUM

Chișinău, 2023

CUPRINS

Prefață	4
Genul <i>Sempervivum</i> L.	6
Clasificarea horticolă	11
Colecția de <i>Sempervivum</i> L.	14
Ciclul vital	28
Unele aspecte de cultivare	31
Boli și dăunători	34
Aprecierea decorativității	36
Utilizarea practică	40
Bibliografie	42

PREFAȚĂ

Plantele din genul *Sempervivum* L. (Crasulaceae), cunoscute popular ca: nevăstuică, urechelniță, nasul-curcanului, cloșca cu pui sau floare de piatră, sunt perene sempervirescente, succulente, decorativă prin frunză, floare și habitus. Amplasate în cadrul spațiilor verzi și prin combinații cu alte specii, se pot obține decoruri minunate în aranjamentele de stâncării, pe ziduri, în ghivece sau ca plantă de bordură. Pe timpuri, speciile de *Sempervivum* erau cultivate pe acoperișurile caselor, considerându-se că această plantă este capabilă să protejeze o casă de fulgere. Avantajele utilizării acestor plante constau în faptul că nu au concurență în realizarea efectului estetic pe suprafețe, uneori, foarte mici, necesită lucrări minime de întreținere și sunt rezistente la condiții nefavorabile ale mediului, precum: ger, secetă, sol sărac, insolație puternică (unele), ș.a.

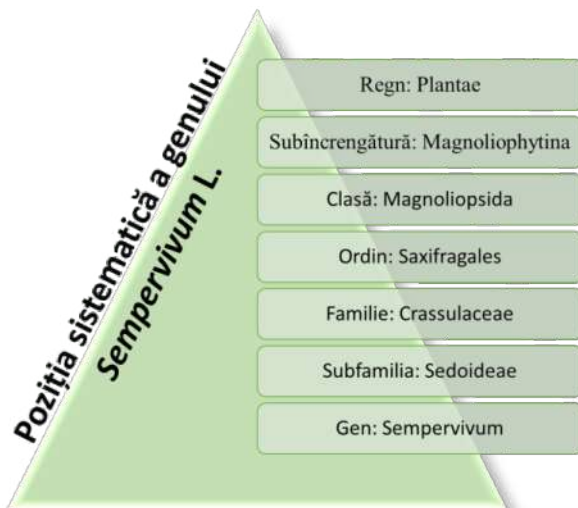

Urechelnița, denumirea autohtonă, vine de la asemănarea frunzelor acestei plante cu lobul unei urechi. Acești succulenți sunt achiziționați, în special, de cei care iubesc plantele, dar nu au foarte mult timp la dispoziție pentru a le îngriji. Ele au o capacitate excelentă de a stoca apa în frunzele cărnoase, fapt care le permite supraviețuirea în condiții extreme.

Pe lângă calitatea ornamentală, speciile de *Sempervivum* posedă și proprietăți alimentare și medicinale. În alimentație frunzele sunt utilizate în salate și sucuri. În medicina netradițională infuzii și cataplasme din frunzele se folosesc la tratarea durerilor de dinți, a arsurilor, a pistruiilor, a inflamațiilor

GENUL *SEMPERVIVUM*

Genul *Sempervivum* L. (Crassulaceae) cuprinde circa 40 de specii și peste 6000 de soiuri.

În condiții spontane aceste specii sunt răspândite, preponderent, în regiuni muntoase, de la etajul montan până la cel alpin, doar un număr redus de specii vegetează în regiuni colinare. În general, preferă fisurile de stâncării calcaroase sau silicioase din Europa Centrală, de Sud și Sud-Est, Caucaz, Asia Mică și de Sud-Vest.

Cele mai multe specii se întâlnesc în Alpi, printre ele cele mai răspândite sunt *Sempervivum tectorum* L. (urechelnița obișnuită), *Sempervivum montanum* L. (urechelnița de munte), *Sempervivum*

arachnoideum L. (urechelnița de acoperiș) și *Sempervivum wulfenii* Hoppe ex Mert. & W.D.J.Koch. Rare sunt *Sempervivum grandiflorum* Haw., *Sempervivum calcareum* Joed., *Sempervivum dolomiticum* Facchini, *Sempervivum pittonii* Schott, Nyman & Kotschy, *Sempervivum hirtum* L., *Sempervivum allionii* Nyman, *Sempervivum arenarium* W.D.J. Koch.

În flora spontană a Republicii Moldova sunt cunoscute speciile: *Sempervivum zeleborii* Schott și *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C. B. Lehm. (Pînzaru, 2022, 2023).

Sempervivum zeleborii este o specie sud-est europeană, vulnerabilă. Pe teritoriul țării vegetează pe stâncile calcaroase din bazinul râului Prut, în raioanele: Briceni (comunele Balasinești, Caracușenii Vechi, Corjeuți), Edineț (Fetești), Glodeni (Butești, Cobani), Rîșcani (Costești, Duruitoarea, Horodișete, Văratic). Teritorial este protejată în rezervația peisajistică „Complexul geologic și paleontologic din bazinul Lopatnic”, în arealele monumentelor naturii geologice și paleontologice „Defileul Fetești”, „Defileul Duruitoarea”, „Defileul Văratic”, „Cheile Butești”, „Stâncă Mare”.

Sempervivum ruthenicum este specie pontică, periclitată (EN), inclusă în Cartea Roșie a Republicii Moldova (ediția 2001 și 2015).

***Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C. B. Lehm.
în Cartea Roșie a Republicii Moldova**

Pe teritoriul Republicii Moldova, *Sempervivum ruthenicum*, se întâlnește în fisurile stâncilor calcaroase din bazinul fluviului Nistru, în raioanele: Soroca (Cosăuți), Rezina (Țipova), Orhei (Trebujeni, Butuceni) și Camenca (Rașcov, Iantarnoe). Teritorial este protejată în „Parcul Național

Culoare frunză		
verde	verde-glauc	galben
		
roz	roșu	purpuriu
		
bicoloră		
		
variegată		
		

Sempervivum ruthenicum Schnittsp. & C.B.Lehm

1855, *Flora (Regensb.)* 38: 5

Plante înalte 25-35 cm, glandulos-pubescente, cu stoloni epigei. Frunze bazale, cuneat-obovate, scurt-acuminate, succulente, pubescente, dispuse în rozetă, până la 14 cm în diametru. Frunze tulpinale alterne, eliptic-lanceolate cu margini ciliate. Inflorescența corimbiformă. Flori stelate. Sepale câte 10-14, alungit-ovate, de 3-4 mm lungime, verzi. Petale în număr câte sepale, palid-galbene, abaxial și pe margini glandulos-ciliate. Stamine îndoit față de numărul petalelor, filamente alburii. Solzii nectariferei de cca 0,5 mm, cu vârful rotunjit. Gineceu din 10-14 carpele. Fructul foliculă, alungit-ovată, rostrată. Se înmulțește prin semințe și vegetativ prin divizarea tufelor.

Particularități bioecologice. Plante perene, camefite, calcicole, xerofile, vegetează pe stânci calcaroase din etajul colinar-submontan. Înflorește în iulie-august.

Răspândirea: Specie pontică: R. Moldova, Ucraina, R. Belarus, Rusia. Specie rară, introdusă în *Cartea Roșie a Republicii Moldova* (2015).

Sempervivum zeleborii Schott

1857, *Oesterr. Bot. Wochenbl.* 7: 245

Syn.: *Sempervivum ruthenicum* auct. non Schnittsp. & C.B.Lehm.

Plante înalte de 10-15 cm, rozete de 2-5 cm în diametru, rotunjite, compacte. Din axila frunzei dezvoltă stoloni foarte scurți. Frunze de 1,5 cm lungime, alungite, obovate, dense, scurt păroase, de culoare gri-verzuie, cele exterioare de la lumină puternică, uneori, roz-roșiatică. Inflorescență mică, cu flori de 2,5 cm în diametru. Stamine cu filamente purăurii. Solzi nectariferi până la 0,2 mm, la vârf truncați sau emarginaați. Petale 9-12, galben-verzui sau roz, la bază cu o pată roșu-închisă.

Particularități bioecologice. Plante perene, camefite, xerofile, calcicole, heliofile, vegetează pe stânci calcaroase în etajul colinar-submontan. Înflorește în iulie-august (Sârbu et al. 2013).

Răspândirea: Specie sud-est europeană: România, Republica Moldova. Arealul speciei ar putea fi mai mare, unii botaniști au considerat această specie sinonim la *S. ruthenicum*.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. AESCHIMANN, D., LAUBER, K., MOSER, D.M., THEURILLAT, J.-P. *Flora alpina*. Bologna: Zanichelli. 2004, Vol.1, 1159 p. ISBN 3-258-06600-0
2. ARDELEAN, A. *Enciclopedia plantelor decorative*, Vol. II. Buc: All, 2010. pp. 314-316. ISBN 978-973-571-967-8
3. BALĂ, M. *Floricultura generală și specială*. Timișoara: Ed. de vest, 2007. 436 p. ISBN 973-36-0441-9
4. BAILEY, L. *The standard cyclopedia of horticulture*. Vol. II. New York, 1947. 1604 p.
5. BRICKELL, Ch. *Encyclopedia of Gardening*. London: BCA, 1992. 648 p. CN 9270
6. CANTOR, M., POP, I. *Floricultură: bază de date*. Cluj-Napoca: Todesco, 2009, pp. 125-126, ISBN 978-973-7695-46-8
7. DUMITRAȘ, A. *Compoziții florale utilizate în amenajări peisagistice*. Cluj-Napoca: Mediamira, 2010. 176 p. ISBN 978-973-713-280-2
8. DUMITRAȘ, A. și colab. *Amenajarea spațiilor verzi*. Chișinău: Academia de Științe a Republicii Moldova, 2010. 343 p. ISBN 978-9975-62-332-2
9. GBIF [online]. *GBIF Home Page*, (2017-2020). Disponibil: <https://www.gbif.org>
10. ILIESCU, A. *Arhitectură peisageră*. București: Ceres, 2003. 327 p.
11. IZVERSCAIA, T., GHENDOV, V., ȘABANOVA, G., *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C.B. Lehm, În: Cartea Roșie a Republicii Moldova, ed. a 3-a, 2015, Editura Știința, p. 62. ISBN 978-9975-67-985-5
12. LORD, T. *Flora: The gardener's bible*, Vol 1. London: Cassell, 2003, pp. 780-781. ISBN 10: 0304364355 / ISBN 13: 9780304364350
13. *Metoda de apreciere după sistemul de 5 baluri x cu coeficientul de transfer*. Laboratorul Floricultură a Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Al. Ciobotaru”. Ch., 1991. 30 p.
14. MIKOLAJSKI, A. *Grădini: 1001 întrebări și răspunsuri*. Oradea: Aquila, 2010. 256 p. ISBN 978-973-714-689-2
15. PÎNZARU, P. *Plante rare de stâncării din Republica Moldova*. Ch.: Tipogr. UPS, „Ion Creangă”, 2020, 330 p. ISBN 978-9975-46-442-0
16. PÎNZARU, P. Noutăți floristice din Republica Moldova. In: *Sesiunea de comunicări științifice „D. Brandza”*, Ed. 28, 2022. București: Un. București, pp. 34-35. ISBN 978-606-16-1367-0
17. PÎNZARU, P. *Sempervivo zeleborii-Schivereckion podolicae* (Pînzaru et Ruschuk 2009) nom. nov. h.l. (*Geranio robertiani-Asplenietalia trichomanis ferrez ex mucina* 2016 ined) – alianță Pont-Dobrogeană. In: *Sesiunea de comunicări științifice „D. Brandza”*, 2022. București: Un. București, p. 36. ISBN 978-606-16-1367-0

18. PÎNZARU, P. *Flora vasculară din Republica Moldova (lista speciilor și ecologia)* Vol. I: Plante vasculare spontane. Ch.: CEP UPSC, 2023. 226 p. ISBN 978-9975-46-807-7
19. PÎNZARU, P., SÎRBU, T. *Flora vasculară din Republica Moldova (lista speciilor și ecologia)*. Ch., 2016. 261 p. ISBN 978-9975-76-185-7
20. PREDA, M. *Dicționar dendrofloricol*. Buc: Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. 346 p.
21. SFECLĂ, I. Particularitățile înmulțirii vegetative ale unor specii de *Sempervivum* L. In: *Revista Botanică*, 2020, nr. 21, pp. 185-186. ISSN 1857-2367. DOI: 10.52240/1857-2367.2020.2(21).50
22. SFECLĂ, I., SÎRBU, T., SLIVCA, V. The suitability of some species of *Sempervivum* L. for the green space arrangement. In: *Book of abstracts International Scientific Symposium Modern trends in the agricultural higher education*, October 5-6, 2023, Chișinău: Technical University of Moldova (UTM), p. 99. ISBN 978-9975-64-360-3
23. SÂRBU, I., ȘTEFAN, N., OPREA, A. *Plante vasculare din România. Determinator ilustrat de teren*. București: Editura Victor & Victor, 2013, 1320 p. ISBN 6068149080, 9786068149080
24. SMITH, M. *Înmulțirea plantelor ornamentale*. București: Grupul editorial RAO, 2007. 192 p. ISBN 978-973-717-194-8
25. ȘELARU, E., *Cultura florilor de grădină*. București: Ceres, 2007, p. 507. ISBN 978-973-40-0774-5
26. WFO TAXONOMIC BACKBONE [online]. Version 2023.04. Published on the internet 2013. Disponibile: <http://www.worldfloraonline.org/>
27. WILSON, M. *Grădinăritul modern într-un climat în schimbare*. București: ALLFA, 2008. 224 p. ISBN 978-973-724-183-2
28. РАБОТНОВ, Т. Жизненный цикл многолетних травянистых растений в луговых ценозах. В: *Геоботаника, Вып. 6*. АН СССР, 1950, сс. 465-483.
29. СОКОЛОВА, Т., БОБЫЛЕВА, О. 2013 *Цветочное оформление*. М.: МГУЛ, 108 с.

Irina SFECLĂ

